Solitärbin del 2

Hur man känner igen några vanliga arter och grupper

Fredrik Östrand

Fotografier: Fredrik Östrand; Creative Commons 2.0; 3.0; 4.0 & Wiki Commons 1.0: Janet Graham, Frank Vassen, Loison Le Fur, Arnstein Staverlökk, Tomi Salin, Aiwok, Gilles San Martin, Juergen Mangelsdorf, David Genout, S. Rae, Lucarelli, Lukas Large, Linsepatron, Mick E. Talbot, Forest & Kim, Quoll 2, el Chip, Gail Hampshire, Will_wildlife, James K Lindsey, Martin Cooper, La4Bonte, Rudolphous, Orangeaurochs, Janet Graham84, Janet Graham84new, Bj. Schoenmakers, fotopa, Ombrosparacloucycle, Martin Andersson, Leon van der Noll, Afrobrazilian, Nigel Jones, Richard001, Dick Belgers, dhobern, jonpeder.lindemann, Kentish Plumber

Källor fakta: Artportalen, Artfakta och Falk & Lewington (2016): Bees of Great Britain & Ireland

Storullbi (Anthidium manicatum)

Drygt 1 cm

Mörk med gula markeringar på bakkropp, ansikte och ben

Ljusa pollensamlingshår under bakkroppen

Hanen har utstående ”taggar” på bakkroppsspetsen (svårt att se)

Ofta i trädgårdar och parker. Besöker helst lammöron, men även andra Kransblommiga eller Lejongapsväxter

I Götaland, Svealand och längs Norrlandskusten

Från slutet maj-slutet aug.

Praktbyxbi: honor (Dasypoda hirtipes)

Liknar inga andra arter

Stor (15 mm) med långhåriga bakben (i gulorange)

Bakkropp svart och avlång med vita band

I sandiga miljöer i Götaland och Svealand (sällsynt i s Norrland)

Flyger juli-augusti

Besöker korgblommiga växter (fibblor, klint, tistlar)

Lysingbi (Macropis europaea)

Cirka 1 cm, blanksvart
Bakkroppen har tunna vita band

Honan har vita skenben med vita hår

Hanen har gult ansikte och
har vita hår på svarta bakskenben

I Götaland, Svealand och s Norrland, under juni-aug
Vanligast i friska-fuktiga miljöer där lysing växer

Är beroende av lysingarter för sin förökning, men
besöker olika växter för nektar

Rödmurarbi (Osmia bicornis)

Cirka 1 cm, rödorangea hår på bakkroppen
± tydlig metallglans

Honan har röda pollensamlingshår under bakkroppen, svarthårigt huvud och två utskott i ansiktet (svårt att se)

Hanen liknar honan men har ljusa hår i ansiktet och kan ha bakre delen av bakkroppen mörkhårig

I Götaland, Svealand och s Norrland
Flyger slutet av mars-början av juli
Besöker många blommor i många miljöer, gärna trädgårdar

Kan påminna om glödsandbi men har en annan röd färg på håren och har metallglans. Samlar pollen under bakkroppen

Blodbin (Sphecodes)

Ganska små (5-10 mm), blodröd bakkropp med svart spets

Nästan kala och saknar pollensamlingshår

Ibland är bakkroppen röd- och svartmönstrad (hanar). En art har rödare bakkropp och är större än övriga (drygt 1cm)

I hela landet, men ovanliga i fjällen
I många miljöer och på många blommor

Parasiter främst på smalbin

Flyger från början av april- slutet av sept.

Hanar finns först från mitten av säsongen

Gökbin (Nomada)

Små till stora bin (5-13 mm)

Blanka och mönstrade: svart+gult, svart+rött eller svart+gult+rött

Ben och antenner delvis rödbruna

Korthåriga/kala och saknar pollensamlingshår

I hela landet och flyger <u>april</u> – aug. men vanligast tidigare på säsongen

Parasiterar främst sandbin

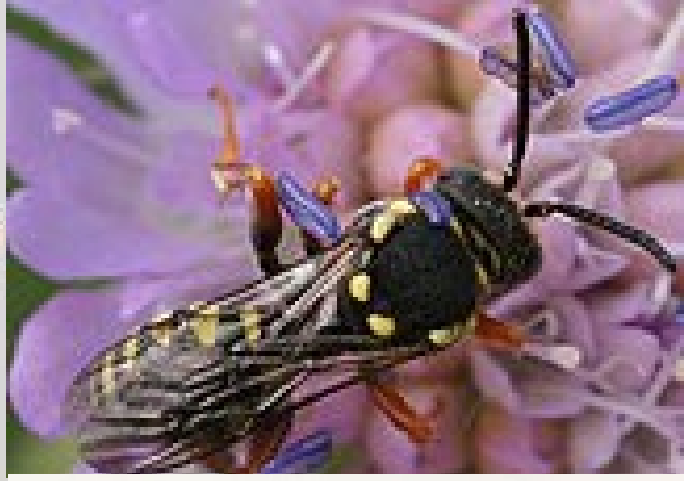

Smalbin & Bandbin
(Lasioglossum & Halictus)

Små-stora, mörka med ibland svag metallglans (5-12 mm)

Behåringen är svag men tydlig, bakkropp ofta randig

Honan med en liten skåra på bakkroppens spets (svår att se)

Hanar långsträckta, ofta ljusa ben/ antenner
Ett par arter kan vara röda på bakkroppen

I hela landet i <u>april-sep</u> och besöker många blommor
<u>Hanar påträffas först från mitten av sommaren</u>

Påminner om citronbin

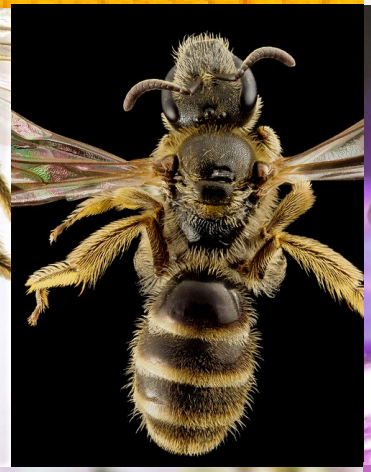

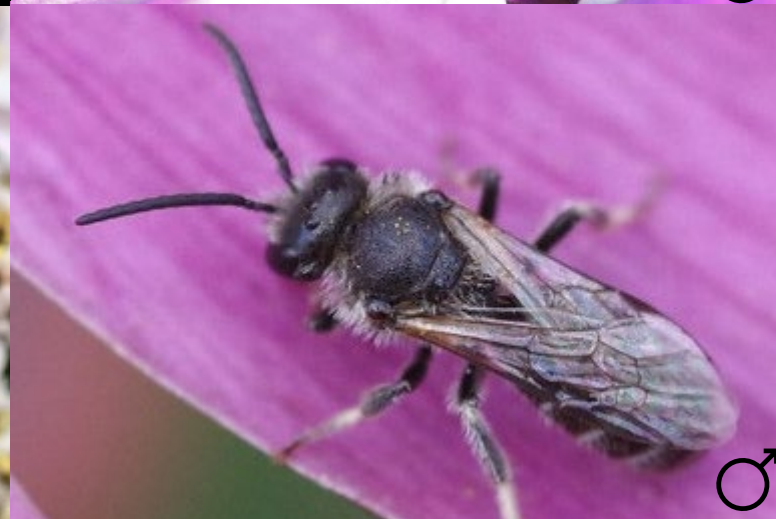

Skogsbandbi (Halictus rubicundus)

1 cm, svart med vita band på bakkroppen
Mellankropp brunhårig

Hona: Orangefärgade bakben (liksom delar av övriga ben)

Hane: Mer långsträckt, har gult på benen

I hela landet utom fjällen, vanligast i skogsmiljöer

Besöker många blommor
Mitten april – slutet sep. (hanen sista halvan)

På Öland och Gotland finns ett snarlikt bi (klintbandbi), men det lever på sandiga marker/alvar

Honorna liknar vissa sandbin, men håren på mellankroppen är något mörkare, banden på bakkroppen tydligare och den har en skåra på bakkroppsspetsen. Miljöval skiljer sig lite åt

Citronbin (Hylaeus)

Små (5-9 mm) blanksvarta

Nästan kala

Gulfläckat ansikte och ben

Honans ljusa markeringar i ansiktet är mindre än hanens och är tvådelad

Saknar pollensamlingshår

I hela landet och besöker många blommor
Flyger sl. maj-aug

Liknar smalbin/bandbin men är mörkare, blankare och har gula markeringar i ansiktet.
Inga tydliga band på bakkroppen

Tapetserarbin- honor (Megachile)

Drygt 1 cm, mörka och kraftigt byggda

Bakkropp har orangeröda pollensamlingshår undertill
Bakkropp randig och rörlig

Hår på mellankropp beigebruna eller svarta

En art har vita pollensamlingshår. Den är något mindre och finns vid havsstränder

I hela landet, från slutet maj- aug

Besöker många växter. En del är specialister på ärtväxter andra på korgblommiga

Fibblebin (Panurgus)

Cirka 1 cm, helsvarta

Långa svarta hår på huvud och mellankropp

Huvud brett. Ganska långsträckt kroppsform

Orangea pollensamlingshår på bakbenen

<u>Besöker nästan bara fibblor</u>

Under juni-aug i Götaland och Svealand

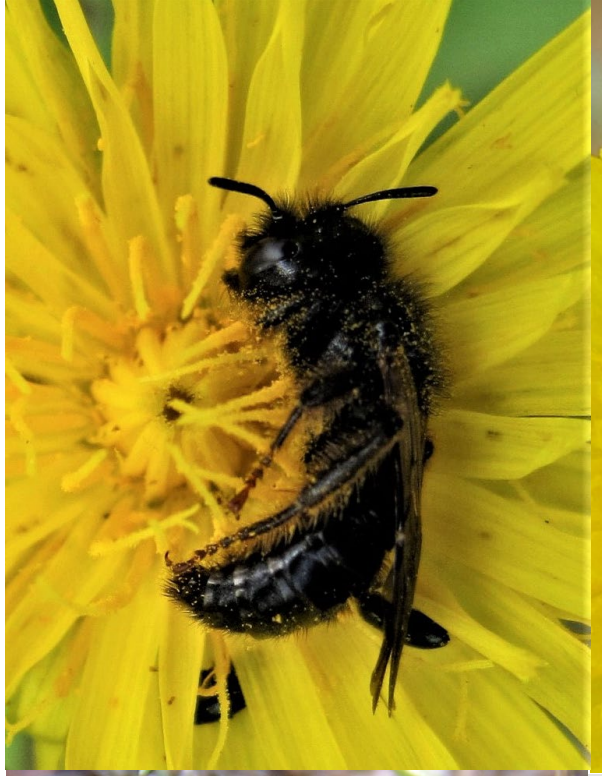

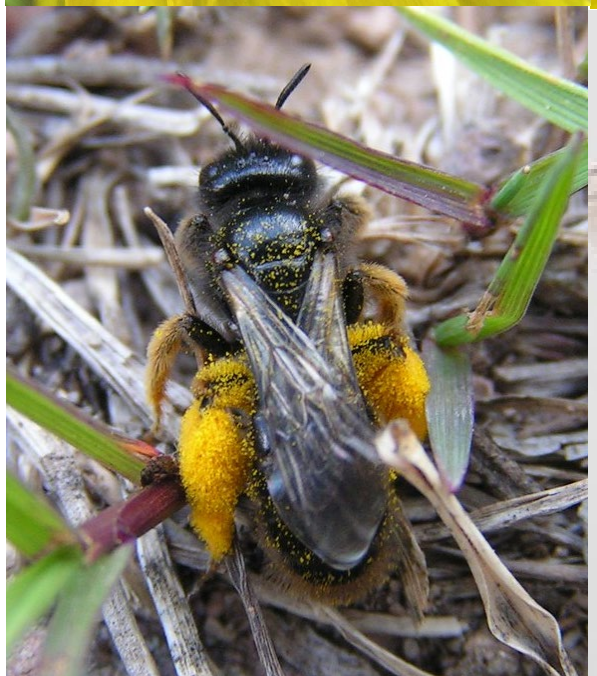

Övriga solitärbin*

(t ex Anthophora, Chelostoma, Coelioxys, Colletes, Epeolus, Hoplitis, och övriga arter i Andrena, Melitta, Osmia, m fl.)

Många är <u>långhåriga i brunt/beige på mellankroppen</u>, med ljust eller mörkhårigt ansikte. Vissa har otydliga ränder på bakkroppen

En del har <u>tydligt randig bakkropp</u> men är större än bandbin/smalbin och/eller har längre hår på mellankroppen

Andra har <u>tydligt randig bakkropp som är rundad i tvärsnitt.</u>
Huvud och mellankropp med brunorangea hår

* Här ingår alla arter/grupper som inte visats hittills

Övriga solitärbin forts.

En del är långsträckta och helsvarta, som smalbin eller citronbin, men mer utdragen kroppsform (utan gula markeringar)

Andra är mönstrade i vitt och svart, vissa med röda ben, andra med bakkroppen utdragen i en spets

Andra är små och mörka som smalbin/citronbin men saknar tydliga band på bakkroppen och gula markeringar. Bakkroppen är också mer tillplattad

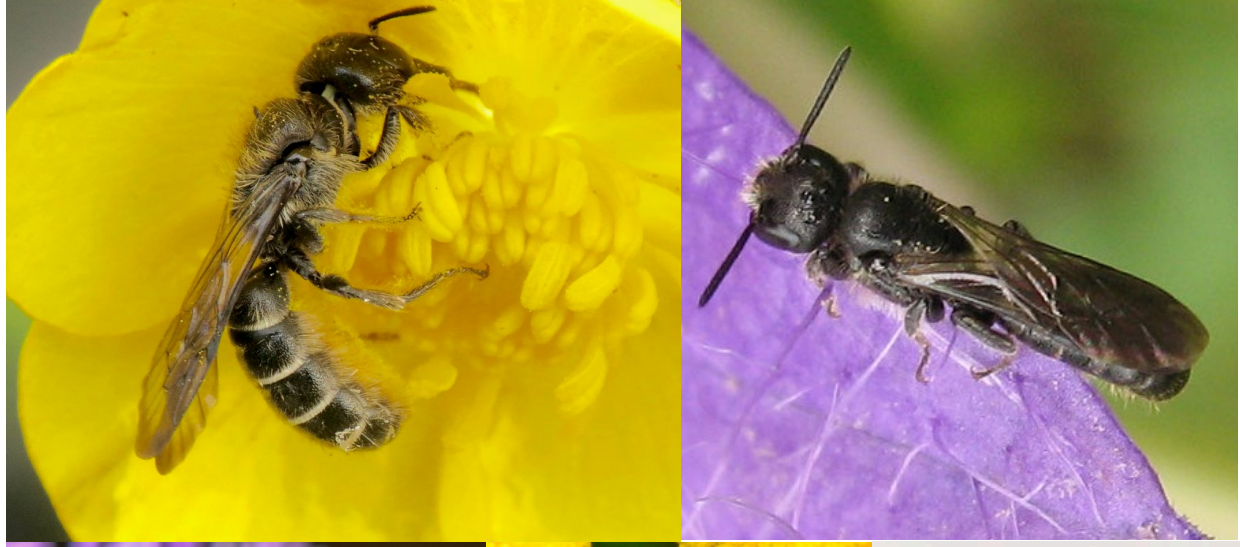

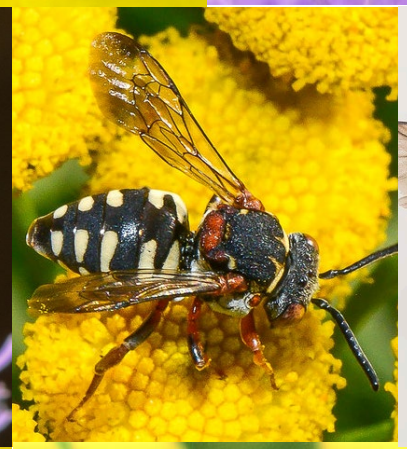

Övriga solitärbin forts.

En del är <u>långhåriga, men saknar tydliga band på bakkroppen</u>

Hanar av en del arter kan ha ljusa, förtjockade framben

Andra har <u>metallglans men är större och kraftigare än bandbin/ smalbin</u>. De kan också ha mer hår och/eller samla pollen med bakkroppen

Andra kan påminna om rödmurarbi, men har inte så mycket röda hår på kroppen och/eller saknar metallglans

Arter- svenskt namn	Vetenskapligt namn	Arter/Grupper	Vetenskapligt namn
Glödsandbi: honor	*Andrena fulva*	Praktbyxbi: honor	*Dasypoda hirtipes*
Sobersandbi	*Andrena cineraria*	Lysingbi	*Macropis europaea*
Sälgsandbi	*Andrena vaga*	Rödmurarbi	*Osmia bicornis*
Videsandbi: honor	*Andrena clarkella*	**Grupper**	
Väddsandbi	*Andrena hattorfiana*	Blodbin	*Sphecodes*
Trädgårdssandbi: honor	*Andrena haemorrhoa*	Gökbin	*Nomada*
Blåbärssandbi: honor	*Andrena lapponica*	Smalbin & bandbin	*Lasioglossum & Halictus*
Guldsandbi	*Andrena marginata*	Citronbin	*Hylaeus*
Skogsbandbi	*Halictus rubicundus*	Tapetserarbin: honor	*Megachile*
Blåklocksbi	*Melitta haemorrhoidalis*	Fibblebin	*Panurgus*
Långhornsbi: hanar	*Eucera longicornis*	Övriga solitära bin	-
Storullbi	*Anthidium manicatum*		